

Sekiz Politik Göçmenin Ülkeye Dönüş Girişiminin Değerlendirilmesi

Geçtiğimiz haftaların en önemli politik gelişmesi sekiz politik göçmenin Batı Avrupa'dan ülkeye geri dönme girişimi oldu. Bu girişim, daha önce cunta yönetiminin yurttaşlıktan çıkarttığı beş göçmenin geldikleri ülkelere geri döndürülmesi, üç kişinin ise ülkeye alınmasıyla sonuçlandı. Bu üç kişiden ikisi serbest bırakıldı, birisi ise tutuklu bulunmaktadır.

Eylem önemli politik sonuçlar getirdi ve küçümsenmeyecek bir politik başarı sağladı, demokrasi mücadelesine bir katkı oldu. Bu sonuçları şöyle sıralayabiliriz:

-12 Eylül'den sonra yurtdışına çıkmak zorunda kalmış politik göçmenlerden üçü ülkeye geri dönmeyi başarmışlardır. Bu kişilere yasadışı bir şekilde seyahat belgesi verilmemiş, ama buna rağmen dönüşte ısrar edilmesiyle hükümet geriletilebilmiştir. Aynı şey işkence konusunda da sözkonusudur. Şu ortaya çıkmıştır: Hükümet isterse polisi kontrol edebilmekte, işkence önlenebilmektedir. Eğer geniş bir uluslararası dayanışma ve ulusal hareket sağlanabilirse işkenceye karşı mücadeleyi kesin başarıya ulaştırmak olanaklıdır. Dönenlerden ilk ağızda ikisinin serbest bırakılması da aynı dayanışmanın önemli bir sonucu olmuştur.

Böylece politik göçmenlerin ülkeye dönüşünün yolu açılmıştır. Şimdi çok daha fazla insan politik-moral olarak geri dönüş eğilimli olacak, hükümet yeni geri dönüşler karşısında ister istemez daha uygar bir tavır alacaktır.

-Beş politik göçmenin ülkeye sokulmayarak gerekçesiz bir şekilde geri gönderilmeleriyle "yurttaşlıktan çıkarılanlar sorunu" ülkenin politik gündemine girmiştir. Hükümet bu işlemi hiçbir hukuki temele dayanmadan yapmıştır. Onun bu icraatı kamuoyunda geniş tepki görmüştür. Kamuoyu vicdanı ülkeye sokulmayan göçmenlerin yanında yer almıştır. Türkiye'nin böylesi bir sorunu olduğu şimdi bilince çıkmıştır.

Böylece hükümeti bu soruna bir çözüm yolu bulunması için sıkıştırmak için elverişli koşullar oluşmuştur. Yurtdışındaki yurttaşlıktan atılan göçmenler haklarını talep etmede daha aktifleşebilirler, burada ülkeye sokulmayan beş kişi kazandıkları doğa saygınlıkla birleştirici, hareketlendirici bir rol oynayabilirler. Türkiye'de demokratik çevreler yurttaşlıktan çıkarılanların sorununu canlı tutacak girişimlerde bulunabilirler.

-Sekiz politik göçmenin dönüşü girişimi boyunca, gericilik antikomünizme başvuramadı. Bu kişilerle TBKP davası arasında

bir bağ kurulmadı. Bu kişiler gerek uluslararası alanda, gerekse Türkiye'de ülkesine dönen politik göçmenler olarak tanımlandı. Bu, antikomünizmin geride bıraktığımız bir yıl boyunca belli ölçüde zayıfladığını, politik atmosferin gergin, kaba, saldırgan bir nitelikten giderek çıkmakta olduğunu göstermektedir. Sekiz göçmenin dönüş eylemi bu temizlenmeye önemsiz olmayan bir katkıda bulunmuştur.

-Girişim öteki demokrasi güçlerince genel olarak olumlu karşılandı. Bir yıl önce Kutlu ve Sargın'ın dönüşlerinde olumsuz tutum alan, sessiz kalan çevreler bile şimdi insancıl, demokrat bir tutum aldılar. Türkiye kamuoyu, basın, kendisine tanınan ölçüde doğru değerlendirdi, olumlu tutum aldı. Sol güçlerin yaklaşımında da giderek bir tutum değiştirme eğilimi boy vermektedir. Biz alçak-gönüllü davrandığımız, politik göçmenlerin eyleminin bizim değil, genel olarak demokrasi güçlerinin bir başarısı olarak tanımladığımız ölçüde bu eğilim güçlenebilir.

-Birkaç bin kişinin Marmara bölgesinin çeşitli yerlerinden Yeşilköye geleerek göçmenleri karşılamaları, demokrasi mücadelesinde kitlesel bir adım atılması da çok önemli olmuştur. Hareketin geniş bir tabana dayandığı görülmüştür, fikirleri uğruna her özveriyi göze alan sendikacıların, kadın hakları savunucularının, gençlik önderlerinin kitlelerin bilincinde canlı kaldıkları, unutulmadıkları görülmüştür. Demokrasi mücadelesinde bilinçli adımların giderek daha kitleselleşebileceği ortaya çıkmıştır.

-Yurtdışındaki parti örgütleri ülkeye geri dönecek göçmenlerin uğurlanması ve geniş bir dayanışmanın sağlanması için, Marmara bölgesindeki parti örgütleri ise etkili bir karşılama ve kamuoyu oluşturma için yoğun bir çalışma içine girmişler ve bunun elle tutulur başarıları alınmıştır. Bu çalışma böylece partide yeni bir canlanma için iyi bir temel oldu.

Bütün bunlar dikkate alındığında, girişimin sonuçlarının ilk başta beklenenden bile daha olumlu olduğu, sekiz politik göçmenin eylemlerinin demokratikleşmeye önemli bir katkı sağladıkları görülmektedir.

Şimdi görev yeni ortaya çıkan olanakları doğru biçimde değerlendirmektir. Bunun için politik göçmenlerin yeni kafilelerinin ülkeye dönmesinin, yurtdışında yurttaşlıktan atılanların geniş bir hareketinin örgütlenmesinin ve bütün bunların olanaklı olduğu ölçüde öteki sol güçlerle birlikte yürütülmesinin desteklenmesi gerekmektedir. Ülke içinde de politik göçmenlerin özgürce ülkeye dönmelerinin sağlanması için geniş bir dayanışma hareketinin örgütlenmesine yardımcı olmalıyız.